

© PHOTONEWS

Walking Madou aan de Leuvensesteenweg, een project van bureau Suède 36, was een tijdelijke installatie in het voorjaar van 2012, en een pop-upstraat avant la lettre.

'Een gezonde stad is prioritair'

Het wordt geen vakantie als andere jaren. Brussel zal de schaarse ruimte zo goed mogelijk moeten inzetten om iedereen te laten wandelen, fietsen, sporten en genieten. 'Placemaking' en tijdelijk gebruik kunnen een antwoord zijn. — STEVEN VAN GARSSE

Steden in de hele wereld reageren in razend tempo op de coronacrisis. Nog meer dan ervoor is duidelijk dat de openbare ruimte een schaars goed is, en dat die maar het best zo goed kan worden ingevuld. In het belang van alle stadsbewoners.

Vandaag heeft Brussel met een woonerf in de Vijfhoek en in een handvol autoluwe zones al een belangrijke stap gezet om het fietsen, wandelen en stappen aangenamer te maken.

Maar zal het volstaan met een zomer die we wellicht grotendeels in eigen stad zullen doorbrengen? Wat als de Brusselaar in groten getale van

de stad gebruik zal willen maken? De Brusselse regering wil ook graag Brussel als citytrip promoten bij de Vlamingen en Walen.

De Brusselse regering denkt daarom momenteel na over hoe de openbare ruimte verder kan worden vrijgemaakt om die vakantie voor iedereen zo aangenaam mogelijk te maken.

Minister van Openbare Werken Elke Van den Brandt (Groen) bekijkt welke publieke ruimtes ze nog extra kan vrijmaken en zal de lokale besturen mee ondersteunen in de organisatie van speelstraten. Samen met haar collega bevoegd voor de groene ruimtes, Alain Maron (Ecolo),

"De steden hebben het met de coronacrisis moeilijk gekregen, ze worden bekeken als broeihaarden"

JENS AERTS

Stedenbouwkundige bij BUUR

zal bekeken worden hoe de parken veilig kunnen worden gemaakt, en of er straten autovrij kunnen worden gemaakt om plaats te maken voor terrassen voor de horeca, al is het afwachten wat de Nationale Veiligheidsraad beslist over de opening van restaurants en cafés.

POP-UPSTRATEN

Jens Aerts is stedenbouwkundige bij BUUR en werkt als consultant voor Unicef. Hij is aangenaam verrast door de nieuwe ontwikkelingen in Brussel. "Het houdt steek," zegt hij vanuit New York, waar hij woont. "We moeten nu een verhaal bouwen waarbij de gezondheid in de stad voorop staat."

"De steden hebben het met de coronacrisis moeilijk gekregen, omdat ze bekeken worden als broeihaarden. Hier in New York is dat heel schrijnend. Wie het geld heeft, trekt vanuit de stad naar de een huisje *upstate*. Daarom moeten we van de gezonde stad een prioriteit maken. Dat is ook wat veel steden begrepen hebben. Een gezonde stad is een stad waar je vrij kan bewegen en waar de luchtkwaliteit goed is."

Aerts is een groot pleitbezorger van *placemaking*. "Het woord is bewust zo gekozen. Het is geen *spacemaking*. Het gaat vooral om het herwinnen van bestaande publieke

ruimte, waar mensen zich thuis kunnen voelen.” De stad wordt autoluw gemaakt, de vrijgekomen openbare ruimte moet dan slim worden ingericht.

“De interesse in zulke pop-up-straten zien we in de hele wereld groeien,” zegt Aerts. “Verschillende visies komen er namelijk samen: de strijd om het aantal verkeersslachtoffers te verlagen, de stad klimaat-neutraal maken en een beleid waarbij kinderen centraal staan. De gezinnen willen van hun stad kunnen houden, de kinderen willen er kunnen spelen, en veilig naar school gaan. De hele Covid-19-crisis versterkt nog eens het gezondheids-aspect. Door de pop-upstraten kan de stress van de drukke straten verlaagd worden, kan er gespeeld en bewogen worden en is de lucht properder.”

Volgens Aerts moeten die ingrepen niet per se veel geld kosten. Ze kunnen op een duurzame en toch goedkope manier worden ingericht. Dat is mooi meegenomen nu de overheid in deze crisistijden aankijkt tegen een enorme schuldenberg.

Vraag is: wie neemt het initiatief? Brussel moet zeker niet onderdoen als het gaat over het benutten van ongebruikte ruimtes. Zowel bij Toestand (creatieve werkplekken), Le Début des Haricots (moestuinen), als bij Pool is Cool (zwemmen) is heel wat expertise aanwezig. Maar er zijn ook buurtcomités en creatieve collectieven die staan te popelen om de openbare ruimte onder handen te nemen. Zo willen de mensen van Green Connections graag een buurttuin maken op de middenberm van de Kleine Ring. Aerts zegt dat het dan zeker geen

top-downverhaal mag zijn, waarbij de overheid haar wil oplegt aan de bewoners. “De overheid reorganiseert de mobiliteit, maar de *placemaking* kan het best door de bewoners en lokale comités worden gestuurd. De overheid kan dan ondersteunen door technische knowhow te leveren en vergunningen te faciliteren.”

THEATER OP STRAAT

Aerts benadrukt tot slot ook het economische aspect van *placemaking*. De horeca beleeft barre tijden. Met *streeteries*, grote terrassen in die vrijgekomen openbare ruimte, kunnen restaurants en cafés weer hun voordeel doen. En het kan ook de artistieke sector opnieuw zuurstof geven door de podia van de theater- en de concertzalen naar de straat te brengen.

LA VILLE POP-UP

 Comme dans beaucoup d'autres villes du monde, on libère rapidement de l'espace public pour les habitants. À l'approche des vacances, la Région de Bruxelles-Capitale veut passer à la vitesse supérieure. Selon l'urbaniste Jens Aerts, cette forme de « *placemaking* » est une bonne stratégie pour garantir la santé en ville. Surtout au moment où la ville est accusée de tous les maux avec la crise du coronavirus, et considérée comme un terrain propice aux infections. Ce *placemaking* permet d'améliorer la sécurité routière, d'offrir un air plus sain et une ville mieux adaptée aux familles avec enfant(s). Il s'agit maintenant d'utiliser l'espace vacant de manière créative. Les associations de quartier sont les mieux placées pour réfléchir à cela. L'économie peut également en bénéficier. En installant ce qu'on appelle des « *streeteries* » dans l'espace ainsi créé, les établissements du secteur horeca, qui ont dû fermer pendant le confinement, pourront prendre un nouveau départ.

THE POP-UP CITY

 Just like in many of the cities around the world, public space in Brussels is being freed up for city residents at a rapid pace. With the holidays approaching, the Brussels Region wants to accelerate this process even more. According to urbanist Jens Aerts, this form of *placemaking* is a good strategy for safeguarding people's health in the city. Specially at a time when cities as such are being vilified due to the corona crisis and perceived as extremely dangerous hotbeds of infection. *Placemaking* enhances traffic safety in the city, improves air quality, and is far better for families with children. The challenge now is fill up the free space in a creative way. The neighbourhood associations are best placed to collaborate on this. It may also be a boon to the economy. Thanks to the installation of so-called *streeteries* in the newly freed-up space, the catering and service industry can make a new start after being closed during the lockdown.

Plekken om plaats te maken

Een autoluw stad betekent niet alleen minder lawaai en minder luchtvervuiling, maar ook extra plaats die op een creatieve manier kan worden ingevuld. Denk aan een badmintonveld, speeltuigen, banken, een grasveld. Zo worden de grijze asfaltvlaktes in een mum van tijd heuse straatuinen en leefstraten. Als de buurt zich mee buigt over de herinrichting versterkt dat ook de sociale cohesie. In coronatijden met de verplichte *social distancing* zijn ofwel veel van dat soort plekken nodig, ofwel grote terreinen. Dit zijn vijf plekken die (tijdelijk) een andere invulling verdienen:

Het oude rangeerstation van Josaphat.

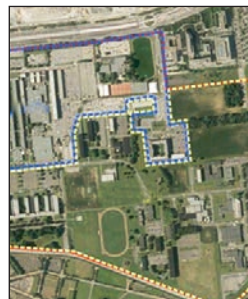
Eigenaar: Brussels Gewest. **Potentieel:** een terrein van 25 ha dat voor een klein deel al wordt gebruikt voor volkstuinjes, maar dat makkelijk en snel als tijdelijk park kan

worden ingericht, in afwachting van de bouw van de nieuwe wijk.

Oude terreinen van de Navo. Eigenaar: Defensie (federale overheid).

Potentieel: 90 ha zijn vrijgekomen na de verhuizing van de Navo naar het nieuwe gebouw aan de overkant. Defensie zal er een compacter

© PERSPECTIVE

hoofdkwartier bouwen. Vlaanderen en Brussel onderzoeken de mogelijkheid voor de herinrichting van het terrein, met onder meer een groot metropolitaan park.

Gerijstraat in Vorst.

Eigenaar: Sibelga.

Potentieel: een park tussen de sporen en de Zenne. De herinrichting van de site is al in onderzoek.

Heembeekkaai.

Eigenaar: Haven van Brussel. **Potentieel:** naast de jachthaven van Brussel en vlak aan een drukke fietsas ligt een groot ongebruikt parkeerterrein dat met

een *guinguette* of twee, strandstoeltjes en wat wimpels een aangename plek aan *the waterfront* kan worden.

Tussen Justitiepaleis en Marollen. Eigenaar: Stad Brussel. Potentieel:

slecht benutte ruimte van ongeveer 1 hectare met het mooiste panorama van Brussel.

DE STRAAT IS VAN DE BRUSSELAAR

NL/ Er waren ooit paaltjes gezet om een fietspad te markeren, maar die verdwenen vorig jaar op mysterieuze wijze. De Gentsesteenweg staat te boek als absolute nachtmerrie voor Brusselse fietsers. Maar in de huidige geest van 'woonerf Brussel' was de auto eind vorige week even geen koning op de verkeersader. Allicht hadden het verlengde hemelvaart-weekend en het einde van de ramadan daar iets mee te maken. Brusselaars konden te voet en met de fiets heen en weer zonder zich zorgen te maken over hun veiligheid. En dat deden ze ook massaal. Dat het weer af en toe wat tegenzat, kon de pret niet drukken.

LA RUE APPARTIENT AU BRUXELLOIS

FR/ Des poteaux avaient été installés pour délimiter une piste cyclable, mais ils ont mystérieusement disparu l'année dernière. La chaussée de Gand est réputée être le cauchemar absolu des cyclistes bruxellois. Mais dans l'état d'esprit actuel d'un « Bruxelles zone résidentielle », la voiture n'était plus la reine de l'artère en fin de semaine dernière. Le week-end prolongé de l'Ascension et la fin du Ramadan y sont probablement pour quelque chose. Les Bruxellois ont pu faire des allers-retours à pied et à vélo sans avoir à craindre pour leur sécurité. Ils l'ont fait massivement et le temps maussade n'a en rien gâché leur plaisir.

THE STREET BELONGS TO THE LOCALS

EN/ Bollards were once installed to mark out a bicycle lane, but they disappeared mysteriously last year. The Gentsesteenweg is well-known as an absolute nightmare for cyclists in Brussels. But in the current spirit of "residential Brussels", at the end of last week, the car was not king on this main road into the city. The long Ascension weekend and the end of Ramadan probably had something to do with that. Brussels locals could walk and cycle to and fro without worrying about their safety. And they did so in droves. Changeable weather could not dampen the mood.

